

Förslags- och beslutsprotokoll fört vid Sveriges Socialdemokratiska Arbetarepartis 41:a ordinarie partikongress den 3–7 november 2021

Torsdagens förhandlingar den 4 november

Justeras:

Elina Gustafsson

Ordförande:

Andrea Törnестam

Ordförande:

Elisabeth Brandt Ygeman

Ordförande:

Ellinor Eriksson

Justeras:

Tomas Angervik

Ordförande:

Karl-Petter Thorvaldsson

Ordförande:

Erik Ezelius

Ordförande:

Per Tenggren

Torsdagens förhandlingar den 4 november

Kongressen återupptog förhandlingarna klockan 08:32.

Kongressen ajournerades för lunch klockan 11:49.

Kongressen återupptog förhandlingarna klockan 13:06.

Kongressen ajournerade förhandlingarna för middag klockan 17:59.

Kongressen återupptog förhandlingarna klockan 19:03.

Kongressen ajournerades för dagen klockan 23:09.

Gästtal

Anförande hölls av *Therese Svanström*, TCO från klockan 19:05 till klockan 19:12.

Parentation

Parentation hölls av *Stefan Löfven*, partiordförande, klockan 08:32 – 08:44.

Permission

Tjänstgörande ordförande beviljade ombudet *Malin Berglund*, Västerbotten, permission från 08.30 till 12.00.

Malin Berglund, Västerbotten, återinträdde i tjänst 10:58

Justering av talartid

Kongressen beslutade klockan 08.54 att begränsa talartiden till en minut och 30 sekunder.

Kongressen beslutade klockan 10:16 att begränsa talartiden till 1 minut och 30 sekunder.

Dagordningens punkt 7

Berättelser och fråga om ansvarsfrihet:

Ordförande: Ellinor Eriksson och Per Tenggren

Sekreterare: Magdalena Agrell och Andreas Ericsson

Dagordningens punkt 7.1

Partistyrelsens berättelser

Föredragning och förslag

Partistyrelsens berättelser ansågs föredragna

Beslut

Partikongressen beslutade:

att godkänna partistyrelsens berättelser för åren 2017, 2018, 2019 och 2020 (inklusive riksdagsgruppens och Europaparlamentsgruppens berättelser).

Dagordningens punkt 7.2

Revisorernas berättelser

Föredragning och förslag

Revisorernas berättelser för åren 2017, 2018, 2019 och 2020 ansågs föredragna.

Beslut

Partikongressen beslutade:

att godkänna revisorernas berättelser för åren 2017, 2018, 2019 och 2020.

Dagordningens punkt 7.3

Granskningsutskottets berättelse

Föredragning och förslag

Jens Sjöström, granskningsutskottets ordförande, föredrog granskningskommitténs berättelse och föreslog kongressen att bevilja partistyrelsen ansvarsfrihet för åren 2017, 2018, 2019 och 2020.

Beslut

Partikongressen beslutade:

att godkänna granskningsutskottets berättelse.

Dagordningens punkt 7.4

Fråga om ansvarsfrihet för partistyrelsen

Beslut

Partikongressen beslutade:

att bevilja partistyrelsen ansvarsfrihet för åren 2017, 2018, 2019 och 2020.

Dagordningens punkt 8

Val av partiorgan:

Dagordningens punkt 8.1

Val av partiordförande

Ordförande: *Elisabeth Brandt Ygeman* och *Erik Ezelius*

Sekreterare: *Veronica Nelson* och *Alexander Högberg*

Föredragning och förslag

Ehy Söderström, valberedningens sammankallande: En enhällig valberedning föreslår att *Magdalena Andersson* väljs till partiordförande och att valet ska ske med acklamation.

Beslut

Partikongressen beslutade enhälligt:

att välja *Magdalena Andersson* till partiordförande.

Dagordningens punkt 10

Behandling av motioner och politiska riktlinjer VI BYGGER LANDET:

Dagordningens punkt 10.1

Behandling av område D: Vi bygger landet tryggt, Partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer – Vi bygger landet: kapitel 2, Vi bygger landet tryggt – *En äldreomsorg i världsklass* (s. 12–13).

Ordförande: *Andrea Törnестam* och *Karl-Petter Thorvaldsson*

Sekreterare: *Daniel Lindblom* och *Frida Rybo*

Huvudföredragande: *Ardalan Shekarabi*, partistyrelsen

Föredragande: *Lena Hallengren* och *Ilan De Basso*

Inledningsanförande av *Ardalan Shekarabi*, partistyrelsen.

Föredragning och förslag

Lena Hallengren, partistyrelsen, föredrog partistyrelsens förändrade förslag till politiska riktlinjer - kapitel 2, *Vi bygger landet tryggt – En äldreomsorg i världsklass* (s. 12–13) och yrkade bifall till partistyrelsens förslag till ny skrivning i riktlinjerna.

Partistyrelsens förslag till ny skrivning:

(s. 12 rad 21 -13 rad 25 i ursprungsdokumentet)

En äldreomsorg i världsklass

Allt fler lever allt längre. Det är det kanske finaste kvittot på vad välfärd och utveckling har åstadkommit. Allt fler har också bättre ork och ekonomiska möjligheter att leva ett aktivt liv som pensionär. Men alla ska kunna se fram emot en trygg ålderdom, inte bara de som har bäst förutsättningar. Äldreomsorgen ska hålla hög kvalitet över hela landet och utgå ifrån behov och rätt till självbestämmande. Den som behöver både vård och omsorg ska mötas av samordnade insatser med hög personlig kontinuitet, något som också är viktigt för de anhöriga. Vi vet att personalens insatser utgör själva kvaliteten i omsorgen. Schyssta arbetsvillkor, god arbetsmiljö och en fungerande samverkan mellan kommun och region är direkt avgörande. Vi står nu inför att det behövs en historiskt stor utbyggnad av äldreomsorgen och det kommer att vara en av samhällets största uppgifter det kommande årtiondet.

Den socialdemokratiska välfärdsmodellen gör att familjerelationer kan bygga på ömsesidighet, lust och egen vilja. Äldreomsorgen väver samtidigt ett skyddsnät runt de äldre som inte har barn eller partners. Den som behöver ska få stöd och omsorg att delta i samhällslivet. Det handlar om en önskan att få leva ett självständigt liv, men även om behovet av hjälp i hemmet, av promenaden, av samvaron, att bli sedd och förstörd. Allt detta behövs för

att alla ska kunna åldras i trygghet och med värdighet. Dagens marknadsexperiment i äldreomsorgen ska ersättas med ett system som sätter behoven i centrum och säkrar de äldres rätt till en god och sammanhållen vård och omsorg.

Pandemin visade med all tydlighet att äldreomsorgen måste få göra samma resa och utveckling som andra välfärdsområden. Sverige behöver därför en ny äldreomsorgslag. ~~— skild från socialtjänstlagen. Det~~ Den ska stärka äldres inflytande och självständighet i vardagen. Kraven på de anställdas kompetens och arbetsuppgifter ska både uppvärderas och regleras bättre. Alla som möter äldre ska ha tillräckliga kunskaper i svenska och de som behöver, och fler som har otillräckliga språkkunskaper ska kunna studera svenska på betald arbetstid. Tillgången till medicinsk kompetens sjuksköterskor och läkare på alla äldreboenden, i hemtjänsten och i hemsjukvården ~~samt den allmänna vårdkompetensen~~ ska säkras, oavsett utförare. Psykisk ohälsa hos äldre behöver uppmärksammas och ofrivillig ensamhet bemötas.

Allt för många, framför allt kvinnor, går ned i arbetstid eller lämnar sitt arbete helt för att ta hand om sina äldre anhöriga. Därför handlar äldreomsorgen inte bara om välfärd utan också om jobb och jämställdhet. Detta kräver stora och breda investeringar med fler anställda och chefer, och fler äldreboenden och vårdcentraler. Arbetsvillkor, arbetsmiljö och möjlighet till utveckling och omställning ska vara så bra att fler orkar och vill arbeta kvar längre, och att fler unga söker sig till välfärdsyrkena. Det kräver en äldreomsorg fri från minutscheman, där stödet i vardagen kan anpassas utifrån behov. Fler anställda i äldreomsorgen som saknar en utbildning motsvarande undersköterska ska få möjlighet att läsa in denna som en del av sin anställning, och fler ska kunna utbilda sig till specialistundersköterska. Heltid ska vara norm och delade turer avskaffas. — ska motverkas. ~~Verksamheterna ska utvecklas så att välfärdsarbetare kan arbeta mer med vård och omsorg, och mindre med tillsyn.~~ Ingen ska behöva tveka inför att agera säkert eller rapportera brister. Goda arbetsvillkor är inte bara en rättvisefråga för alla som jobbar i äldreomsorgen i dag, det är en avgörande och strukturell framtidsfråga för hela vårt samhälle.

Även om utgångspunkten är att anhörigas stöd ska vara frivilligt så behöver samhällets stöd förbättras. Demensvården ska vara likvärdig i hela landet. Dagverksamhet med avlastning för anhöriga, inte minst till personer med demenssjukdom dementa, ska utvecklas. Det kan också handla om fler kostnadsfria it-verktyg och arbetsredskap, god tillgång till rådgivning och att kommuner, regioner och myndigheter utvecklar verktygen för att anhöriga ska kunna ta hand om någon annans privatekonomi. ~~Tillgång till hemtjänst ska förenklas~~ Konsumentlagstiftningen ska utvecklas och ge ett bättre skydd så att särskilt utsatta grupper, däribland äldre, inte tvingas in i avtal eller utsätts för rena bedrägerier. Tillgång till hemtjänst ska förenklas. Kvaliteten i den äldres omsorg får inte bli beroende av privat betalda tilläggstjänster. Avgifterna ska inte heller vara ett hinder för att få den omsorg man behöver.

Förslag och beslut

TO	Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
1	12	31	<i>Kristina Lindbåge</i>	Skåne	Yrkande 764: Tillägg: ”Att långsiktigt stärka äldreomsorgen innebär en strävan mot att behovs- och kvalitetsstyrda insatser är överordnade	Avslag	Remitteras till redaktions-utskottet

					vinstintresset. Målet är långsiktiga förbättringar i äldreomsorgen och därför krävs det att Socialdemokraterna uttalar ett slutdatum på marknadsexperimentens tid.”		
4	13	25	<i>Ulrika Lorentzi</i>	Stockholm	Yrkande 1108: Tillägg: "Utbyggnaden ska ha som mål att skapa en äldreomsorg som tillförsäkrar äldre rätten till goda levnadsvillkor och kommer därför kräva en resursförstärkning som är större än vad som behövs utifrån att fler blir äldre."	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
9	12	51	<i>Katarina Nyberg Finn</i>	Jämtlands län	Yrkande 1103: Tillägg: "Vi behöver i större omfattning ta tillvara på medarbetares kompetens och erfarenhet och gå från detaljerad styrning till tillitsbaserad styrning."	Bifall	Bifall PS
16	13	7	<i>Renée Solstad</i>	Kalmar län	Yrkande 882: Tillägg: "god arbetsmiljö" efter ordet arbetsvillkor.	Bifall	Bifall PS
17	12	14	<i>Tomas Thornell</i>	Kronoberg	Yrkande 1077: Tillägg: "Välfärden behöver bli mera behovsstyrd och mindre marknadsstyrt. Den ska utjämna skillnader och inriktas på människors behov. Den ska vara demokratiskt kontrollerad och ta vara på välfärdsarbetarnas kompetens. Byråkrati och administration ska minimeras. Idéburna verksamheter kan bidra till välfärden men marknadsexperiment och jakten på vinstutdelning hör inte hemma här. Den enorma kontrollbyråkrati som marknadsisering innebär hindra en sund utveckling. Tillitsbaserad styrning ska stärkas och utvecklas. Välfärden ska alltid organiseras och fördelas utifrån behov, och välfärdens resurser ska gå till just välfärden - inte till privata vinster."	Avslag	Bifall , Rösträkning: Ja: 171, nej: 174, avstår: 0

21	12	23	<i>Ann-Christine Andersson</i>	Göteborg	Yrkande 921: Tillägg: ”Äldrepolitik handlar om alla mellan 65 och 110 år. Totalt handlar det om ca 25 % av befolkningen. Inom gruppen ryms en hel generation, ändå klumpas ofta alla äldre in i en och samma grupp fast behoven är varierande. Ålderism handlar ofta om svepande generaliseringar vilket bara begränsar. Vi vill motverka ålderism på alla plan.”	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
25	12	33	<i>Anna Sundberg</i>	Västernorrland	Yrkande 1023: Tillägg: ”Privat vinstutdelning i vård och omsorg ska begränsas kraftigt.”	Avslag	Remitteras till redaktions-utskottet

Till partistyrelsens reviderade förslag till ny skrivning i riktlinjerna yrkade även följande ombud bifall: *Kaisa Karro*, Östergötland, *Karin Sundin*, Örebro län, *Béatrice Öman*, Norrbotten, *Kristina Johansson*, Halland, *Håkan Bergström*, Örebro län, *Monica Forsgren*, Dalarna, *Elisabet Brolin*, Stockholms län, *Anna Sundberg*, Västernorrland.

Till *Tomas Thornells* tilläggsyrkande 1077 yrkade även följande ombud bifall: *Linn Svansbo*, Stockholm, *Sebastian Karlberg*, Dalarna.

Till *Katarina Nyberg Finns* tilläggsyrkande 1103 yrkade följande ombud bifall: *Sebastian Karlberg*, Dalarna.

Till *Anna Sundbergs* tilläggsyrkande 1023 yrkade följande ombud bifall: *Sebastian Karlberg*, Dalarna.

Till *Ulrika Lorentz's* tilläggsyrkande 1108 yrkade följande ombud bifall: *Kristina Lindbåge*, Skåne.

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer - kapitel 2, *Vi bygger landet tryggt – En äldreomsorg i världsklass* (s. 12–13).

Motioner och utlåtande på område D som rör **Äldreomsorg (UD18)**.

Föredragande: *Lena Hallengren* och *Ilan De Basso*

Förslag och beslut

TO	Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
2	D414:1	<i>Christina Nordenö</i>	Västernorrland	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS, Rösträkning: Ja: 293, nej: 46, avstår: 1

5	D417:1	<i>Eva-Lena Israelsson</i>	Kalmar län	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS
10	D406:3	<i>Eva Christiernin</i>	Uppsala län	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS, efter försöksvotering
12	D406:1	<i>Anna Abnér</i>	Örebro län	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS, efter försöksvotering
18	D406:11	<i>John Johansson</i>	Örebro län	Bifall	Avslag	Bifall PS	Bifall PS
20	D402:2	<i>Håkan Bergström</i>	Örebro län	Bifall	Bifall	Bifall PS	Bifall PS

Övriga beslut

Kongressen beslutade

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till utlåtanden över motionerna inom område D som rör: *Äldreomsorg* (UD118).

Dagordningens punkt 10.2

Behandling av område D: Vi bygger landet tryggt, Partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer – Vi bygger landet: kapitel 2, Vi bygger landet tryggt – Vård efter behov (s. 13–15).

Ordförande: *Ellinor Eriksson* och *Per Tenggren*

Sekreterare: *Magdalena Agrell* och *Andreas Ericsson*

Huvudföredragande: *Ardalan Shekarabi*, partistyrelsen

Föredragande: *Anders Henriksson* och *Lena Hallengren*

Inledningsanförande av *Lena Hallengren*, partistyrelsen

Föredragning och förslag

Lena Hallengren, partistyrelsen, föredrog partistyrelsens nya förslag till politiska riktlinjer - kapitel 2, Vi bygger landet tryggt – *Vård efter behov* (s. 13–15) och yrkade bifall till partistyrelsens förslag till ny skrivning i riktlinjerna.

Partistyrelsens förslag till ny skrivning:

(s.13 rad 28 – s.15 i ursprungsdokumentet)

Vård efter behov

Förr eller senare kommer nästan alla av oss, eller någon vi håller kär, att bli sjuka, skada sig eller helt enkelt bli sköra. Då ska man kunna vara trygg med att vården finns där. Svensk sjukvård, med kompetenta och välutbildade välfärdsarbetare, levererar i världsklass på flera områden. Utvecklingen av hjälpmedel, medicin och behandlingsmetoder gör att fler kan leva relativt obehindrat även vid sjukdomar och åkommor som tidigare inneburit

risker, smärta och stora hinder i vardagen. Samtidigt – och trots de enorma insatser som svensk sjukvårdspersonal har utfört under pandemin för att ställa om och rädda liv – måste flera delar av sjukvården förbättras. Det kräver en nära samverkan mellan olika vårdnivåer, stora investeringar i utveckling, en kraftigt förbättrad tillgänglighet och goda arbetsvillkor.

Att få vård utifrån sina behov – inte utifrån möjligheten att betala för sig – är grundläggande för ett samhälle som respekterar allas lika värde. Därför behövs en rad åtgärder för att motverka kommersialisering och marknadsstyrning av vården. Det är en viktig jämlikhetsfråga att privata vårdgivare inte ska kunna teckna avtal med både regioner och försäkringsbolag, eftersom det styr om vårdens kapacitet utifrån betalningsförmåga. Vi vill lagstifta att offentligt drivna akutsjukhus inte ska kunna säljas eller privatiseras. Vårdvalssystem ska inte kunna avlösa sjukhusen på viktig kompetens eller tvinga en patient att söka vård hos flera olika vårdgivare när det inte är motiverat. Tvånget för regioner att tillämpa lagen om valfrihetssystem, LOV, inom primärvården bör avskaffas. Privata vårdgivare med offentlig finansiering ska också ha samma krav och skyldigheter som offentligt drivna vårdgivare att ta emot personal under utbildning. 1177 ska bedrivas i offentlig regi för att säkra att kommersiella intressen inte påverkar de råd och upplysningar som ges. Apotek ska inte kunna äga vårdgivare och vårdgivare ska inte äga apotek. Ett samhällsansvar för alla apoteksaktörer bör utredas.

Hälsa är i dag ojämnt fördelat i befolkningen och livslängd är tydligt kopplat till bostadsområde och klasstillhörighet. Det finns också stora och medicinskt omotiverade skillnader i hälso- och sjukvården mellan kvinnor och män gällande tillgång till vård och behandling. Vården ska vara jämlik och jämställd. All form av diskriminering ska motverkas. Mödravård och förlossningsvård ska vara jämlik över landet och nationella riktlinjer ska tas fram. Kunskap om klimakteriet ska öka. Vi vill sluta de påverkbara hälsoklyftorna under en generation. Den förebyggande vården är central för att förbättra folkhälsan och minska klyftorna i hälsa utifrån bakgrund. Elevhälsan ska förstärkas generellt och tillgängligheten till barn- och ungdomspsykiatri öka. både generellt och i att stötta riskgrupper bättre. Psykiatri ska stärkas, ~~och den psykiska ohälsan, inte minst bland unga,~~ bekämpas och det suicidpreventiva arbetet utvecklas. ska uppmärksammas och förebyggas bättre. Det kräver mer forskning och fördjupad kompetens runt om i landet till orsaker och bakgrunder till ohälsan. Fysisk rörelse, aktivitet och samarbete är något som stärker de flesta människors hälsa och mående. Därför ska idrotten, förenings- och friluftslivet stödjas, med särskilt mål att deltagandet ska breddas. Fler vuxna ska erbjudas hälsoundersökningar. Inte minst i utsatta områden är den fysiska närheten till undersökningar viktig och även de privata aktörerna ska behöva bidra till detta. Etableringstillstånd för privata aktörer ska ges utifrån de behov som finns lokalt och regionalt.

Det ska tas ytterligare steg för en jämlik tandvård där tandhälsa inte är en klassfråga. De ekonomiska trösklarna till tandvården ska sänkas. På längre sikt bör tandvården omfattas av ett högkostnadsskydd liknande hälso- och sjukvårdens. Tandvårdens resurser måste gå till det de är avsedda för.

Väntan på vård skapar oro och i värsta fall direkta hälsorisker, och den bristande tillgängligheten är en av svensk sjukvårds största brister utmaningar. För att öka tillgängligheten i hela Sverige måste regionerna ha rätt förutsättningar. Arbetet för den nära vården ska fortsätta. Rätten till fast läkare ska stärkas ytterligare. Utvecklingen av digitaliseringen av vården ska fortsätta och digitala möten ska göras tillgängligt i hela landet och bli en integrerad del av vården. De privata vårdgivarnas ersättning, inte minst nätläkarföretagens, ska regleras väsentligt mer så att inte sjukvårdens allmänna prioriteringar åsidosätts. Aggressiv marknadsföring på vårdområdet ska stoppas. Det ska införas krav för alla vårdgivare oavsett driftsform så att man som vårdsökande snabbt kan se möjliga kontakter hos olika vårdgivare, boka tider lättare och förkorta väntetider.

Det främsta skälet till att hälso- och sjukvårdens kapacitet inte har kunnat öka för att möta behoven är bristen på rätt utbildad personal. Det krävs en rad åtgärder för att stärka kompetensförsörjningen. Grund- och specialistutbildningar ska byggas ut på universitet och högskolor. Det behöver skapas

fler vägar in i vården, till exempel genom extratjänster, validering av kompetens, etableringsjobb och snabbspår för utländsk vårdpersonal. Möjligheterna att specialisera sig med bibehållen lön bör utökas både för högskoleutbildad personal och undersköterskor.

Svensk sjukvård ska ges bästa möjliga förutsättningar att beta av coronaköerna vårdskulden efter coronapandemin oavsett var man bor i Sverige. Statens och regionernas insatser för att minska köerna ska stärkas, och det ska ställas tydligare krav på privata utförare att samverka med regioner för att kunna minska köer och väntetider i undersökningar och behandlingar. Målet är en vård fri från köer. Särskilda medel ska avsättas för att ta tillvara förslag på förbättringar som de vårdanställda fått från sina erfarenheter under pandemin. Krisberedskapen i hälso- och sjukvården ska stärkas.

Förslag och beslut

TO	Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
1	13	39	<i>Niklas Säven</i>	Västernorrland	Yrkande 1043: Möjligheten till att finansiera och erbjuda vård skiljer sig i landet. Det är av stor vikt att skapa större likvärdighet samt att tillgång till vård och nya innovativa behandlingsformer säkras i hela landet genom ökade statliga resurser.	Avslag	Bifall PS, Rösträkning: Ja: 210, nej: 134, avstår: 0
2	13	53	<i>Amani Loubani</i>	Skåne	Yrkande 991: Ändring: Tandvården ska på sikt omfattas av ett högkostnadsskydd liknande hälso- och sjukvårdens	Remitteras till redaktionsutskottet	Remitteras till redaktionsutskottet
4	37	13	<i>Cecilia Dahlman</i>	Göteborg	Yrkande 1159: Tillägg: Samt ålder	Avslag	Bifall PS
5	13	37	<i>Novalie Lilja</i>	Västerbotten	Yrkande 1142: Ändring: Det finns också stora och medicinskt omotiverade skillnader i hälso- och sjukvården gällande tillgång till vård och behandling, bland annat utifrån kön och sexuell läggning. Vården ska vara jämlik och jämställd, och all form av diskriminering ska motverkas.	Avslag	Bifall PS
10	14	53	<i>Martin Berglund</i>	Västerbotten	Yrkande 1106: Ändring: Ny lydelse På sikt ska tandvården omfattas av ett högkostnadsskydd liknande hälso- och sjukvården."	Remitteras till redaktionsutskottet	Remitteras till redaktionsutskottet

15	13	54	<i>Kaisa Karro</i>	Östergötland	Yrkande 1174: Stryk: längre	Remitteras till redaktionsutskottet	Remitteras till redaktionsutskottet
20	14	67	<i>Anders Öberg</i>	Norrbottnen	Yrkande 1152: Tillägg: Särskilda fler utbildningsplatser på tandläkarutbildningen	Avslag	Bifall PS
21	13	53	<i>Karin Sundin</i>	Örebro	Yrkande 1179: Stryk: längre	Remitteras till redaktionsutskottet	Remitteras till redaktionsutskottet
22	13	15	<i>Mattias Vepsä</i>	Stockholm	Yrkande 1094: Tillägg: Vården ska utföras i offentlig eller idéburen regi.	Remitteras till redaktionsutskottet	Remitteras till redaktionsutskottet
22	13	50	<i>Mattias Vepsä</i>	Stockholm	Yrkande 1104: Ändring: Vårdvalssystem ska avskaffas och ersättas med etableringskontroll för att säkerställa en demokratisk styrning och vård efter behov.	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
22	13	53	<i>Mattias Vepsä</i>	Stockholm	Yrkande 1161: Ändring: Tandvården ska på sikt omfattas av ett högkostnadsskydd liknande hälso- och sjukvårdens	Remitteras till redaktionsutskottet	Remitteras till redaktionsutskottet
22	14	70	<i>Mattias Vepsä</i>	Stockholm	Yrkande 1116: Tillägg: Inte minst behöver villkor och förutsättningar i vårdrutina stärkas, med bland annat tillitsbaserad styrning.	Remitteras till redaktionsutskottet	Remitteras till redaktionsutskottet
23	13	57	<i>Kristina Lindbåge</i>	Skåne	Yrkande 1150: Tillägg: Ökningen av privata sjukvårdsförsäkringar ska bromsas då det urholkar vårt gemensamma sjukvårdssystem, för att på sikt fasas ut helt.	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
24	14	67	<i>Birgitta Svensson</i>	Jönköping	Yrkande 1036: Ändring: Grund och specialistutbildningar ska byggas ut för att stärka kompetensförsörjning genom hela utbildningssystemet.	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
25	14	43	<i>Maria Kesselring</i>	Västmanland	Yrkande 1185: Tillägg: Socialdemokraterna ska verka för att	Avslag	Bifall PS, Rösträkning:

					skolhälsan ska tillhandahålla kostnadsfria mensskydd för de elever som behöver det		Ja: 209, nej: 135, avstår: 1
28	13	30	<i>Jan Björklund</i>	Skåne	Yrkande 1117: Tillägg: Skattepengar som är avsedda till skolan, vård och omsorg till medborgarna ska främst gå till detta, inte till oskäligen vinster till de privata intressen som äger företag inom välfärdsbranschen. Möjligheter att ta ut stora vinster ur skattefinansierad verksamhet ska därför begränsas och på sikt avskaffas.	Remitteras till redaktions- utskottet	Remitteras till redaktions- utskottet
31	14	23	<i>Sebastian Karlberg</i>	Dalarna	Yrkande 1204: Tillägg: Användningen hyrpersonal inom offentlig sektor har ökat sedan 1990-talet. Det har lett till att många kommuner och regioner har blivit beroende av hyrpersonal, med ökade kostnader och en sämre kontinuitet för medborgarna. Kommuner och regioner måste bli oberoende av hyrpersonal, därför ska en utredning med syfte att fasa ut bemanningsföretagen i offentlig sektor tillsättas.	Avslag	Bifall PS
33	14	67	<i>Sofia Gunnarsson</i>	Skåne	Yrkande 993: Tillägg: Grundutbildningarna av sjuksköterskor och läkare ska utökas så att kompetensförsörjningen av grundutbildad vårdpersonal säkras inom en femårsperiod. Det är förutsättningen för att lyckas möta framtidens efterfrågan av specialistutbildad vårdpersonal.	Avslag	Bifall PS
33	14	71	<i>Sofia Gunnarsson</i>	Skåne	Yrkande 996: Tillägg: Det kräver att specialistutbildningsplatser för sjuksköterskor samtidigt byggs ut. Bristyrken så som specialistsjuksköterskor och barnmorskor behöver prioriteras för att möta efterfrågan och säkra regionernas	Avslag	Bifall PS

42	13	32	<i>Marcus Fröderberg</i>	Östergötland	Yrkande 1109: Tillägg: Privata sjukförsäkringar ska inte få användas på skattefinansierad vårdverksamhet som täcks av den allmänna sjukförsäkringen.	Remitteras till redaktionsutskottet	Remitteras till redaktionsutskottet
44	10	53	<i>Yvonne Andreasson</i>	Blekinge	Yrkande 1088: Ändring: Tandvården ska på sikt omfattas av ett högkostnadsskydd liknande hälso- och sjukvårdens.	Remitteras till redaktionsutskottet	Remitteras till redaktionsutskottet
53	13	53	<i>Theres Andersson</i>	Örebro län	Yrkande 1212: Ändring: På sikt bör tandvården omfattas av ett högkostnadsskydd liknande hälsosam och sjukvården	Remitteras till redaktionsutskottet	Remitteras till redaktionsutskottet

Till partistyrelsens förslag till ny skrivning i riktlinjerna yrkade även följande ombud bifall: *Eva-Lena Israelsson*, Kalmar län, *Jenny Åkervall* Stockholms län, *Magnus Johansson* Halland, *Eva Lindberg* Gävleborg, *Kristina Johansson* Halland.

Till *Amani Loubanis* yrkande 991 yrkade även följande ombud bifall: *Annika Strandhäll*, S-kvinnor, *Ylva Lengberg*, Älvsborg södra, *Henrietta Serrate*, Kronoberg, *Jessica Rodén* Älvsborgs södra, *Malin Malm*, S-studenter, *Anette Rydell*, Blekinge.

Till *Karin Sundins* yrkande 1179 yrkade även följande ombud bifall: *Mika Takamäki*, Värmland, *Jonas Cronert* Västmanland.

Till *Niklas Sämens* yrkande 1043 yrkade även följande ombud bifall: *Filip Reighag*, Gotland, *Filip Reighag*, Gotland, *Emilia Vikström Melin*, HBT-S.

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer - Vi bygger landet tryggt – Vård efter behov, sid 13-15

Motioner och partistyrelsens utlåtanden på område D som rör *Tandvård (UD107)*, *Särskilda hälso- och sjukvårdsfrågor (UD157)*, *Apotek, läkemedel och smittskydd (UD172)* och *Hälso- och sjukvårdens arbetsätt och kompetensförsörjning (UD180)*.

Föredragande: *Anders Henriksson* och *Lena Hallengren*

Förslag och beslut

TO	Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
3	D527:1	<i>Elliot Blixt</i>	Fyrbodalen	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS

4	D335:3	<i>Cecilia Dahlman</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
5	D518:1	<i>Novalie Lilja</i>	Västerbotten	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
8	D635:1	<i>Jacob Sandgren</i>	Södermanland	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
8	D757:1	<i>Jacob Sandgren</i>	Södermanland	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
9	D522:1	<i>Louise Thunström</i>	Fyrbodal	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
9	D522:2	<i>Louise Thunström</i>	Fyrbodal	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
9	D522:3	<i>Louise Thunström</i>	Fyrbodal	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
9	D522:4	<i>Louise Thunström</i>	Fyrbodal	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
9	D522:5	<i>Louise Thunström</i>	Fyrbodal	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
9	D522:6	<i>Louise Thunström</i>	Fyrbodal	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
12	D521:1	<i>Louise Åsenfors</i>	Fyrbodal	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
12	D521:2	<i>Louise Åsenfors</i>	Fyrbodal	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
12	D521:3	<i>Louise Åsenfors</i>	Fyrbodal	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
12	D521:4	<i>Louise Åsenfors</i>	Fyrbodal	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
12	D521:5	<i>Louise Åsenfors</i>	Fyrbodal	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
12	D521:6	<i>Louise Åsenfors</i>	Fyrbodal	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
13	D501	<i>Maria Norell</i>	Värmland	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
14	D639:9	<i>Anna-Lena Hogerud</i>	Skåne	Bifall		Remitteras till Redaktionsutskottet	Bifall PS
16	D580:1	<i>Denise Norström</i>	Västmanland	PS besvarande	Bifall	Bifall	Bifall PS
19	D5:1	<i>Katarina Byberg Finn</i>	Jämtlands län	Behandlas i punkt 10:3			
19	D5:2	<i>Katarina Byberg Finn</i>	Jämtlands län	Behandlas i punkt 10:3			
19	D5:3	<i>Katarina Byberg Finn</i>	Jämtlands län	Behandlas i punkt 10:3			
20	D480:1	<i>Anders Öberg</i>	Norrbottnen	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
22	D506:2	<i>Mattias Vepsä</i>	Stockholm	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS

22	D509:2	<i>Mattias Vepsä</i>	Stockholm	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
22	D512:2	<i>Mattias Vepsä</i>	Stockholm	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
22	D683:1	<i>Mattias Vepsä</i>	Stockholm	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
27	D593:1	<i>Åsa Karlsson</i>	Fyrbodol	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
29	D581:1	<i>Eva Ballovaré</i>	Kronoberg	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
30	D580:1	<i>Ann-Christine Andersson</i>	Göteborg	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
34	D587:1	<i>Ulf Rapp</i>	Älvsborg södra	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
34	D582:1	<i>Ulf Rapp</i>	Älvsborg södra	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
36	D593:1	<i>Patrik Linde</i>	Göteborgsområdet	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
37	D488:1	<i>Anna-Karin Skatt</i>	Skaraborg	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
39	D520:1	<i>Therése Mancini</i>	Fyrbodol	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
39	D520:2	<i>Therése Mancini</i>	Fyrbodol	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
39	D520:3	<i>Therése Mancini</i>	Fyrbodol	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
39	D520:4	<i>Therése Mancini</i>	Fyrbodol	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
39	D520:5	<i>Therése Mancini</i>	Fyrbodol	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
39	D520:6	<i>Therése Mancini</i>	Fyrbodol	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
39	D242:1	<i>Therése Mancini</i>	Fyrbodol	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
39	D534:1	<i>Therése Mancini</i>	Fyrbodol	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
41	D564:1	<i>Elin Axelsson</i>	Örebro	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
43	D579:1	<i>Johan Aské</i>	Skaraborg	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
43	D579:2	<i>Johan Aské</i>	Skaraborg	Bifall	Bifall	Bifall	Bifall PS
48	D159:3	<i>Magnus Alfredsson</i>	Gävleborg	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
50	D604:1	<i>Mikael Wahlberg</i>	Örebro län	Bifall	Bifall	Bifall	Bifall PS
52	D615:1	<i>Ida Ekeröth Clausson</i>	Skaraborg	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
56	D527:1	<i>Mikael Abrahamsson</i>	Västerbotten	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
57	D502:1	<i>Jenny Melander</i>	Kalmar län	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
58	D580:1	<i>Ann-Christine Andersson</i>	Göteborg	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS

Till D579:1 yrkade *Tomas Angervik*, Göteborgsområdet, bifall

Till D579:2 yrkade *Tomas Angervik*, Göteborgsområdet, bifall.

Till D522:1-6 yrkade *Carina Blank*, Gävleborg, bifall.

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till utlåtanden över motionerna inom område D som rör områdena *Tandvård (UD107)*, *Särskilda hälso- och sjukvårdsfrågor (UD157)*, *Apotek, läkemedel och smittskydd (UD172)*, *Hälso- och sjukvårdens arbetsätt och kompetensförsörjning (UD180)*.

Dagordningens punkt 10.3

Behandling av område D: Vi bygger landet tryggt, Partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer – Vi bygger landet: kapitel 2, Vi bygger landet tryggt – Högre pensioner (s. 15) och Stärkt trygghet genom livet (s. 15–17).

Ordförande: *Elisabeth Brandt Ygeman* och *Erik Ezelius*

Sekreterare: *Veronica Nelson* och *Alexander Högberg*

Huvudföredragande: *Ardalan Shekarabi*

Föredragande: *Lena Hallengren* och *Ilan de Basso* (*Funktionsbinderspolitik och LSS*), *Ardalan Shekarabi* och *Åsa Westlund* (*Pensioner*), *Ardalan Shekarabi* och *Anders Henriks*son (*Socialförsäkringar*) samt *Lena Hallengren* och *Åsa Westlund* (*Ordning och reda i välfärden*)

Inledningsanförande av *Åsa Westlund*, partistyrelsen.

Föredragning och förslag

Ardalan Shekarabi, partistyrelsen, föredrog partistyrelsens nya förslag till skrivningar till politiska riktlinjer, kapitel 2 – *Vi bygger landet tryggt – Högre pensioner (s. 15) och Stärkt trygghet genom livet (s. 15–17)* och yrkade bifall till partistyrelsens förslag till ny skrivning i riktlinjerna.

Partistyrelsens förslag till ny skrivning:

(s.15 rad 9 - 36 i ursprungsdokumentet)

Högre pensioner

~~De som har varit med och byggt upp vårt land har lagt grunden för vår gemensamma välfärd. De har rätt till en trygg ålderdom. Alla har rätt till en trygg ålderdom. Pensionen måste gå att leva på. Att pensionssystemet är långsiktigt statsfinansiellt hållbart och har en bred parlamentarisk förankring stärker tryggheten för alla, oavsett om man har blivit pensionär eller inte. Dagens pensioner är för låga. Sedan 1990-talet har målet varit att den samlade pensionen ska motsvara 70 procent av slutlönen. Det är fortfarande vårt mål, men så har det inte blivit för alla. I grunden finns det för lite resurser i det allmänna pensionssystemet. Dessutom får det ojämslilla arbetslivet negativa effekter för kvinnors pension.~~

Många arbetar ett långt arbetsliv och möts ändå av en pensionärstillvaro där man måste vända på slantarna. Särskilt i LO-yrken är det allt för liten skillnad vid pension om man har arbetat ett helt liv eller inte. Den enskilt största utmaningen handlar därför om att få upp nivåerna för de som har

låga löner. Vi socialdemokrater har infört ett pensionstillägg för dessa grupper, men mer behöver göras. Nästa steg är att pensionsavgiften höjs, och det är vad som krävs för att lösa problemen på sikt. Samtidigt som vi värnar livsinkomstprincipen måste också grundtryggheten i pensionssystemet stärkas. Bättre villkor ska ges för dem som inte har kunnat arbeta full tid genom hela arbetslivet på grund av sjukdom eller arbetslöshet.

Pensionssystemet behöver anpassas efter det glädjande faktumet att många lever längre. Ska pensionerna räcka under fler år krävs, tillsammans med andra insatser, också att våra arbetsliv förlängs. Men det går inte att höja pensionsåldern ensidigt. Arbetslivet måste förändras så att fler får en hållbar arbetsmiljö. Redan i dag tvingas den som inte orkar arbeta fram till åldersgränserna i pensionssystemet att ta ut sin pension tidigare än beräknat. Det leder till att pensionen blir lägre, oftast ohållbart låg livet ut. Detta drabbar särskilt kvinnor men även män i arbetaryrken. Därför behövs en lösning som ger en ekonomisk trygghet när kroppen inte håller hela vägen till pensionen. Kraven på omställning inom sjukersättningen bör förändras när man har fem år kvar till riktåldern för pension så att man bara provas mot arbeten man har erfarenhet av. ~~Det skulle kunna innebära att kravet på omställning ändras vid 61 års ålder, så att man inte provas mot hela arbetsmarknaden utan mot sådana arbeten som det är troligt att man kan få och orkar utföra.~~ Den som faktiskt inte kan arbeta fram till pension ska ha möjlighet att få sjukersättning upp till riktåldern.

(s.15 rad 39 – s.17 rad 20 i ursprungsdokumentet)

Stärkt trygghet genom livet

I varje land finns människor som lever i stort överflöd. Ett samhälles utveckling mäts desto bättre genom att se till den som har blivit sjuk, arbetslös, eller som är ensamstående förälder. När vuxna och deras barn halkar efter och förvägras möjligheter som andra tar för givna, är det en kritik av hela samhällsbygget. Vål utbyggda, generella och trygga socialförsäkringar och arbetslöshetsförsäkring är en grundbult för utveckling och sammanhållning. Det jämnar ut inkomster över perioder i livet när vi inte kan arbeta. Det lindrar oro och skapar mod att pröva nya vägar. Det är också positivt för sysselsättningen eftersom det är genom arbete man blir berättigad till dem, och genom att de också understödjer återgången till arbete.

En stark arbetslöshetsförsäkring med hög anslutningsgrad och ett gott inkomstskydd är ett effektivt verktyg för att stärka jämlikheten. Det förhindrar att löner pressas nedåt, och utjämnar klyftor som beror på att risken för arbetslöshet är ojämnt fördelad mellan yrken och regioner. Det motverkar också lågkonjunkturer och stödjer ekonomisk återhämtning. För att arbetslöshetsförsäkringen verkligen ska ge alla dessa fördelar behövs ett antal förändringar, och taket i ersättningen behöver ses över kontinuerligt. Även deltidsarbetslösa i varaktig anställning ska kunna erbjudas arbetsmarknadspolitiska insatser med arbetsmarknadspolitiska ersättningar. Myndigheter och kommuner ska få väsentligt större möjlighet att utbyta information för att stärka legitimiteten och motverka fusk, eller att socialförsäkringar eller bidrag utnyttjas av organiserad brottslighet.

Under pandemin blev det tydligare för fler att regler och nivåer i framför allt arbetslöshetsersättningen inte höll måttet, och att det är djupt orättvist att få ett stort inkomstbortfall helt utan egen möjlighet att undvika det. En rad tillfälliga förändringar kunde därför genomföras. Skälen för de förbättringarna av tryggheten står sig även efter pandemin, och de bör i huvudsak permanentas och vara en utgångspunkt inför framtida förändringar.

Den som blir sjuk ska få det stöd som krävs för att kunna komma tillbaka i arbete och ha en ekonomisk trygghet under tiden. Sjukförsäkringen är en försäkring och inte ett bidrag, och är en viktig del av samhällskontraktet. Under de senaste decennierna har försäkringen urholkats. Stora förändringar har bidragit till att människor med goda möjligheter att återgå i arbete inte får rätt stöd och rehabilitering. Därför har vi ändrat sjukpenningens

regelverk och förstärkt arbetet med stöd och rehabilitering. Karensdagen Karensavdraget påverkar olika utifrån kön, yrke och ställning på arbetsmarknaden. Den ekonomiska förlust som idag uppstår för yrkesgrupper som saknar möjlighet att arbeta hemifrån och är särskilt utsatta är orättvis. Vi vill därför ~~skyndsamt se över~~ utreda hur regelverket skulle kunna ändras så ska förändras i syfte att riskerna för inkomstbortfall under sjukdom ska ~~kan~~ bäras på ett mer solidariskt sätt.

Det måste tas hänsyn till att ens omställningsförmåga varierar på grund av ålder och arbetsliv. Att inkomstbortfallsprincipen i försäkringen förstärks är viktigt för sjukförsäkringens legitimitet. Det motverkar den fattigdomsfälla som ligger i att en försäkring enbart erbjuder grundtrygghet, medan mer privilegierade skaffar sig privata försäkringar. Dessutom behöver sjukförsäkringens regelverk anpassas. Den som är långvarigt sjuk eller har nedsatt förmåga på grund av en funktionsnedsättning ska kunna känna sig trygg med att försäkringen finns där, och att man får rätt stöd och tidig rehabilitering när det behövs. Det finns alldeles för många exempel på att man kan falla mellan stolarna i regelverk och olika instansers handläggning och bedömning. Det ska därför göras en särskild översyn och insatser för att förhindra det.

Ingen ska riskera liv och hälsa på jobbet. Arbetskadeförsäkringen är en viktig del av socialförsäkringarna men har urholkats under en längre tid och är inte följksam efter de risker som finns i arbetslivet. Regelverket måste därför ses över med syftet att stärka den ekonomiska tryggheten.

Personer med funktionsnedsättning ska ha samma rättigheter och kunna leva sitt liv som andra. Det offentliga ska konsekvent verka för att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhället för personer med funktionsnedsättning. Du ska kunna lita på att dina behov blir tillgodosedda genom insatser av hög kvalitet och att systemet är rättssäkert. Jämställdheten och barnrättsperspektivet ska särskilt beaktas. För att målet ska nås behöver ett aktivt förbättringsarbete ske inom samhällets alla områden. Rätten till assistans och andra insatser ska uppfylla de lagstadgade målen om jämlikhet och full delaktighet i samhällslivet.

Vi ska säkra rätten till personlig assistans och göra LSS-insatserna mer ändamålsenliga. Alla som har rätt till stöd ska få det. Vinstjakten inom assistansen ska motverkas, liksom att brukare eller personliga assistenter utnyttjas i kriminella syften. Personer som bor i något av landets LSS-boenden ska ges fullgott stöd, service och omvårdnad. De ska känna trygghet och frihet. Personalen ska ha rätt kompetens och goda arbetsvillkor och en bra arbetsmiljö.

Föräldraförsäkringen är avgörande för att möjliggöra arbete och tillväxt, förenkla vardagen för barnfamiljer och för ett mer jämställt föräldraskap. Trots en positiv utveckling tar män bara ut tre av tio dagar med föräldrapenning. Det är en spegling av både normer och ojämställdhet i löner och anställningsvillkor. Att det fortfarande är möjligt att överlåta ett stort antal dagar till den andre föräldern bidrar till att befästa detta, och det bör därför begränsas ytterligare. Föräldraförsäkringen ska successivt, liksom andra försäkringar, delas helt. Som ett steg på vägen bör försäkringen delas i tre lika delar. En ökad individualisering skulle vara särskilt positivt för den som arbetar i könssegregerade yrken, där det är svårare att bryta med arbetsgivarens förväntningar, liksom i grupper där kvinnor traditionellt inte förväntas förvärvsarbeta. Uttaget av föräldrapenning under barnets första levnadsår har stor betydelse för ansvarsfördelningen under hela uppväxten. Ett jämställt uttag stärker kvinnors inkomster, minskar risken för sjukskrivning och ökar deras pension. Dessutom är en delad föräldraförsäkring viktig för barn, som tidigare kan få en stark relation med båda sina föräldrar. Arbetarrörelsen har en viktig uppgift att genom opinionsbildning öka stödet för en individualiserad föräldraförsäkring.

Det är viktigt att underlätta för arbetande föräldrar som har barn i förskola och grundskola att kunna vara lediga vid studiedagar och utvecklingsamtal utan att behöva ta semester.

Förslag och beslut

TO	Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
1	16	21	<i>Tommy Augustsson</i>	Skåne	Yrkande 1196: Tillägg: ”För att inte återgå till att människor är på jobbet när de är sjuka ska Socialdemokraterna söka stöd i riksdagen för ett borttagande av karensavdraget.”	Avslag	Bifall PS, Rösträkning: Ja: 248 nej: 94 avstår: 2
2	2	19	<i>Claes Söderling</i>	Göteborg	Yrkande 1279: Tillägg: ”Det ska inte finnas pensionärer i Sverige som lever under fattigdomsgränsen.”	Avslag	Bifall PS
3	2	45	<i>Jonas Sundström</i>	Skaraborg	Yrkande 1224: Ändring: Ersätt ”En stark arbetslöshetsförsäkring med hög anslutningsgrad och ett gott inkomstskydd är ett effektivt verktyg för att stärka jämlikheten.” med ”En stark arbetslöshetsförsäkring med hög anslutningsgrad och ett gott inkomstskydd utan nedtrappning är ett effektivt verktyg för att stärka jämlikheten.”	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
5	3	19	<i>Jan Zetterqvist</i>	Örebro län	Yrkande 1348: Ändring: Ersätt ”Vi vill därför skyndsamt utreda hur regelverket ska förändras i syfte att riskerna för inkomstbortfall under sjukdom ska bäras på ett mer solidariskt sätt.” med ”Vi vill därför ändra regelverket så att riskerna för inkomstbortfall under sjukdom ska bäras på ett mer solidariskt sätt genom att avskaffa karensavdraget.”	Avslag	Bifall PS
6	3	24	<i>Silvia Andersson Kakembo</i>	Stockholm	Yrkande 1272: Tillägg: ”Ersättningarna ska höjas så att minst 80% av löntagarna får 80% av inkomsten i ersättning och samtidigt ska ersättningen indexeras från år till år.”	Avslag	Bifall PS
6	3	31	<i>Silvia Andersson Kakembo</i>	Stockholm	Yrkande 1272:	Avslag	Bifall PS

					Tillägg: "Det ska därför göras en särskild översyn av såväl styrningen inom sjukförsäkringen som av rehabiliteringskedjans utformning för att ta fram insatser för att förhindra det."		
7	2	16	<i>Kim Söderström</i>	Dalarna	Yrkande 1225: Tillägg: "kraftigt" efter ordet "pensionsavgiften"	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
10	15	7	<i>Jan Svärd</i>	Skåne	Yrkande 1262: Tillägg: "Vi socialdemokrater ska verka för ett statligt finansierat pensionslyft som höjer den inkomstgrundande pensionen till minst 70% av slutlönen och samtidigt stärker garantipensionen. De lägsta inkomstgrundande pensionerna ska höjas för att säkerställa att ingen äldre hamnar under EU:s fattigdomsgräns. Avgörande för att detta ska bli aktuellt är att pensionssystemet tillförs mer pengar så att pensionerna kan höjas."	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
10	15	30	<i>Jan Svärd</i>	Skåne	Yrkande 1263: Ändring: Ersätt "Den som faktiskt inte kan arbeta fram till pension ska ha möjlighet att få sjukersättning upp till riktåldern." med "Den som faktiskt inte kan arbeta fram till sin pension ska ha möjlighet att få trygghetspension utan att inkomstpensionens nivå påverkas."	Avslag	Bifall PS
12	15	14	<i>Joban Stark</i>	Jönköpings län	Yrkande 1051: Ändring: Ersätt "Pensionen ska motsvara 70% av slutlönen." med "Att inkomstpensionen upp till avgiftstaket som lägst ska uppgå till 60% av slutlön vid uppnådd riktålder"	Avslag	Bifall PS
13	3	29	<i>Jennie Olsson-Örm</i>	Fyrbodal	Yrkande 1235: Tillägg: "Rätten till våra sociala försäkringar vid sjukdom eller funktionsnedsättning ska bedömas med verifierad kunskap om den sjukdom eller funktionsnedsättning den enskilde har. Det är viktigt att bedömningen sker skyndsamt. Det underlag som behövs för allsidig utredning	Avslag	Bifall PS

					vid rättslig prövning ska användas oavsett om det talar till myndighetens nackdel.”		
17	2	10	<i>Eva Lindb</i>	Östergötland	Yrkande 1265: Tillägg: ”Vi behöver därför även åtgärda sådant som ligger utanför pensionssystemet såsom mer jämställda löner och arbetsvillkor samt uppmana arbetsmarknadens parter att se över tjänstepensionens betydelse för pensionsgapet.”	Avslag	Bifall PS
18	4	12	<i>Erica Nådin</i>	Östergötland	Yrkande 1267: Ändring: Ersätt ”Dessutom är en delad föräldraförsäkring viktig för barn, som tidigare kan få en stark relation med båda sina föräldrar” med: ”En delad föräldraförsäkring är viktig för ett mer jämställt arbetsliv, jämställda relationer och för barnen som tidigt kan få en stark relation med sina föräldrar.”	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
23	15	11	<i>Jan Björklund</i>	Skåne	Yrkande 1274: Tillägg: ”Personer som uppfyller förvärvsvillkoret om 44 årsarbeten ska kunna få full inkomstpension.”	Avslag	Bifall PS, rösträkning: Ja: 294, nej: 51, avstår: 1
23	15	11	<i>Jan Björklund</i>	Skåne	Yrkande 1280: Tillägg: ”För att inte straffa den som gått igenom sjukdom, föräldraskap, arbetslöshet ska pensionen beräknas utifrån bakomliggande inkomst”	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
24	2	17	<i>Claudia Nistor-Pedrini</i>	Göteborg	Yrkande 1275: Ändring: Ersätt ”Samtidigt som vi värnar livsinkomstprincipen måste också grundtryggheten i pensionssystemet stärkas.” med ” Grundtryggheten i pensionssystemet måste stärkas och livsinkomstprincipens konstruktion förändras till gagn för personer i låglöneyrken”	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
25	1	2	<i>Johan Engström Lockner</i>	Västernorrland	Yrkande 1281: Ändring: Ersätt "har en bred parlamentarisk förankring" med "har en bred samhällsförankring".	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
28	17	14	<i>Maria Reimer</i>	Skåne	Yrkande 1289:	Avslag	Bifall PS

					Tillägg: En tidplan ska tas fram för att nå målet en helt individualiserad föräldraförsäkring.”		
32	4	7	<i>Annika Strandhäll</i>	S-kvinnor	Yrkande 1324: Tillägg: ”En tidsplan för detta ska tas fram.”	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
34	15	23	<i>Johanna Nyman</i>	Stockholm	Yrkande 1134: Ändring: Ersätt ”Bättre villkor ska ges för dem som inte har kunnat arbeta full tid genom hela arbetslivet på grund av sjukdom eller arbetslöshet” med ”För att inte straffa den som gått igenom sjukdom, föräldraskap och arbetslöshet bör pension beräknas utifrån bakomliggande inkomst.”	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
40	4	12	<i>Erica Nådin</i>	Östergötland	Yrkande 1360: Ändring: Ersätt ”Som ett steg på vägen bör försäkringen delas i tre lika delar.” med ”Som ett steg på vägen ska försäkringen delas i tre lika delar.”	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
42	4	7	<i>Alejandro Caviedes</i>	Västerbotten	Yrkande 1362: Tillägg: ”En tidsplan för detta ska tas fram.”	Avslag	Bifall PS

Till partistyrelsens reviderade förslag till ny skrivning i riktlinjerna yrkade även följande ombud bifall: *Anna Lundberg*, Norrbotten, *Mahmoud Alturk*, Västerbotten, *Hanna Stymne Bratt*, Stockholms län, *Béatrice Öman*, Norrbotten, *Mona Forsberg*, Jönköpings län, *Malin Björgum*, Södermanland, *Mattias Vepsä*, Stockholm, *Arber Gasbi*, Halland, *Kristina Johansson*, Halland, *Daniel Färm*, Stockholms län, *Erik Pelling*, Uppsala län, *Anders Härnbro*, Södermanland, *Martin Berglund*, Västerbotten.

Till *Tommy Augustssons* tilläggsyrkande 1196 yrkade även följande ombud bifall: *Tomas Thornell*, Kronoberg, *Helen Persson*, Halland, *Linn Svansbo*, Stockholm.

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer, kapitel 2 – *Vi bygger landet tryggt*.

Motioner och partistyrelsens utlåtanden på område D som rör *Funktionshinderspolitik och LSS (UD137)*, *Pensioner (UD155)*, *En trygg försäkring (UD177)*, *Ekonomisk familjepolitik (UD178)* och *Ordning och reda i välfärden (UD185)*.

Förslag och beslut

TO	Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
----	--------	------------------	----------	---------	------------	-----------------------	--------------------

2	D107:5	<i>Claes Söderling</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, Rösträkning: Ja: 213, nej: 114, avstår: 0
3	D319:2	<i>Jonas Sundström</i>	Skaraborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, efter försöksvotering
4	D163:1	<i>Martin Berglund</i>	Västerbotten	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
5	D95:1	<i>Jan Zetterqvist</i>	Örebro län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
6	D266:12	<i>Silvia Andersson Kakembo</i>	Stockholm	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
8	D215:1	<i>Ida Melin</i>	Göteborgsområdet	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
9	D475:1	<i>Andreas Engebretsen</i>	Halland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
9	D475:2	<i>Andreas Engebretsen</i>	Halland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
11	D51:2	<i>Karin Svedberg</i>	Stockholm	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
13	D148:4	<i>Jennie Olsson-Örn</i>	Fyrbodals kommun	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
13	D244:1	<i>Jennie Olsson-Örn</i>	Fyrbodals kommun	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
13	D260:1	<i>Jennie Olsson-Örn</i>	Fyrbodals kommun	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
16	D404:2	<i>Bo Sundbäck</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
16	D405:2	<i>Bo Sundbäck</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
19	D187:4	<i>Marian Gustavsson</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
23	D639:1	<i>Jan Björklund</i>	Skåne	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
23	D639:2	<i>Jan Björklund</i>	Skåne	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
23	D639:4	<i>Jan Björklund</i>	Skåne	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
32	D243:1	<i>Annika Strandbäll</i>	S-kvinnor	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
34	D283:3	<i>Johanna Nyman</i>	Stockholm	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
34	D283:5	<i>Johanna Nyman</i>	Stockholm	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
34	D283:10	<i>Johanna Nyman</i>	Stockholm	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
	D5:1	<i>Katarina Nyberg Finn</i>	Jämtlands län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
	D5:2	<i>Katarina Nyberg Finn</i>	Jämtlands län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
	D5:3	<i>Katarina Nyberg Finn</i>	Jämtlands län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS

Till D107:5 yrkade *Claudia Nistor-Pedrini*, Göteborg, bifall.

Till D163:1 yrkade *Alejandro Caveidas*, Västerbotten, bifall.

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till utlåtanden över motionerna inom område D som rör *Funktionshinderspolitik och LSS* (UD137), *Pensioner* (UD155), *En trygg försäkring* (UD177), *Ekonomisk familjepolitik* (UD178) och *Ordning och reda i välfärden* (UD185).

Dagordningens punkt 10.4

Behandling av område C: Vi bygger landet med kunskap, Partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer – Vi bygger landet: kapitel 3, Vi bygger landet med kunskap – *En skola där alla möjligheter växer* (s. 17–20).

Ordförande: *Ellinor Eriksson* och *Per Tenggren*
Sekreterare: *Magdalena Agrell* och *Andreas Ericsson*

Huvudföredragande: *Lena Micko*, partistyrelsen
Föredragande: *Katrin Stjernfeldt Jammeh*

Inledningsanförande: *Lena Micko*, partistyrelsen

Föredragning och förslag

Lena Micko, partistyrelsen, föredrog partistyrelsens förändrade förslag till politiska riktlinjer - kapitel 3, Vi bygger landet med kunskap – *en skola där alla möjligheter växer* (s. 17–20) och yrkade bifall till partistyrelsens förslag till ny skrivning i riktlinjerna.

Partistyrelsens förslag till ny skrivning:

(s.17 rad 24 – s.18 rad 32 i ursprungsdokumentet)

En skola där allas möjligheter växer

Alla barn i Sverige ska få en god utbildning och bildning. Vi ska göra det genom fokus på kunskapsuppdraget, mer personal i skolan och fler utbildade lärare med bättre förutsättningar. Elever ska få mer tid för lärande så att man kan nå längre genom bättre studiero, tidiga stödinsatser och en förlängd skolplikt. Svensk skola ska återigen bli en av världens bästa och mest jämlika, högpresterande och jämlika.

Varje barn ska mötas av höga förväntningar och en tro på att de kan lyckas. Kunskapskraven ska vara tydliga, betygssystemet rättvist och ordningsreglerna väl kända. Pojkars resultat är generellt lägre än flickors, och därför ska särskilda insatser göras för att fortsätta att höja pojkarnas skolresultat. Varje elev som behöver mer tid för lärande genom lovskola och läxhjälp ska garanteras det, och sommarlovets längd bör ses över för hela skolan. Fritidshemmet, med dess stora potential för ökat lärande och jämlika uppväxtvillkor, behöver prioriteras högre ekonomiskt och pedagogiskt. Rätten till plats på fritidshem ska utvidgas så att den blir mer oberoende av ens föräldrars sysselsättning.

Ingen elev ska halka efter eller hållas tillbaka. Läsa-skriva-räkna-garantin ska följas upp och fler speciallärare och specialpedagoger utbildas och anställas. Det förebyggande arbetet för att motverka att elever får lång och problematisk frånvaro blir så kallade hemmasittare ska utvecklas, liksom

kommunernas och regionernas stöd till både skolor och föräldrar för att elever ska komma tillbaka till skolan. Fler kommunala resursskolor ska finnas för de elever som har ett särskilt stort behov av stöd, och ingen elev ska lämnas utan möjlighet att komma vidare till gymnasiet. grundskolan utan gymnasiebehörighet Elever med funktionsnedsättning ska ges bättre möjlighet att läsa delar av sin anpassade utbildning inom ramen för den ordinarie grund- och gymnasieskolan. Samtidigt ska extra utmaningar ges till de som kan gå före, genom förbättrade möjligheter att läsa på en mer utmanande nivå.

Språket är nyckeln till all annan kunskap. Varje elev ska mötas av höga förväntningar på att lära sig god svenska, oavsett vem man är eller vilket språk man talar hemma. Förskolans språkutvecklande arbete ska stärkas ytterligare, och det ska finnas tydliga krav på svenskkunskaper för all pedagogisk personal. Fler läsfrämjande insatser ska genomföras. Skolbibliotek i alla skolor är viktiga för lärandet och för en jämlik tillgång till bland annat litteratur, läromedel och digitala resurser. Att behålla och förstärka sitt modersmål stärker annan inläring, och vi står upp för rätten till undervisning i modersmål, liksom i nationella minoritetsspråk. Alla elever ska ha rätt till goda läromedel.

Skolornas drivkraft ska vara att förmedla kunskap och att varje elev utvecklas till kunniga, demokratiska och självständiga medborgare. Dagens marknadsstyrning leder istället till att elever reduceras till kunder, att lärarrollen devalveras, och att betygsinflationen eskalerar. Skolsystemet befäster och ökar klyftorna i samhället i stället för att motverka dem. Ska kunskapsresultaten fortsätta uppåt och Sverige återfå en av världens bästa och mest jämlika skolor, behöver varje skola ha fokus på kunskap och bildning och samhället ta tillbaka kontrollen över skolans utveckling.

Syftet med vår gemensamt finansierade skola ska aldrig vara vinst. Vi socialdemokrater vill förbjuda vinstuttag ur skolan. Lagstiftningen ska ändras så att de skattemedel som vi gemensamt investerar i skolan också går till skolan, och att alla elevers skolgång säkras. Elever ska kunna välja skola, men skolor ska inte kunna välja elever. En gemensam antagning i offentlig regi ska införas till alla skolor och kötid ska inte få vara ett urvalskriterium. Syskonförturen ska säkras så att familjer får en hållbar vardag. Oberoende skolinformation ska finnas tillgänglig inför skolvalen och glädjebetyg ska motverkas. Idéburna friskolor ska ges goda och långsiktiga förutsättningar att driva skolor, givet att de uppnår kvalitetskraven.

(s.18 rad 34 – s.19 rad 41 i ursprungsdokumentet)

Olämpliga aktörer ska inte få ta hand om och utbilda våra barn och unga. Ägar- och ledningsprövning ska skärpas så att barnomsorg, förskolor och skolor vare sig kan drivas eller ta emot resurser från aktörer med kopplingar till kriminalitet eller extremism. Skolor och känslig elevinformation ska säkras från att kunna tas över på ett sätt som hotar Sveriges säkerhet eller enskildas integritet. Insyn och transparens ska öka genom att offentlighetsprincipen och meddelarfriheten ska gälla för alla huvudmän.

För att bryta ojämlikheten bör staten ta ett större ansvar för utvecklingen. Statliga myndigheter ska finnas närvarande regionalt för att kunna stödja skolor och huvudmän lokalt, inte bara kontrollera. Spridningen av goda arbetsmetoder ska bli väsentligt mer systematisk. Likvärdighetsbidraget ska fortsätta att byggas ut och även omfatta gymnasieskolan, så att mer resurser går till de skolor som behöver dem bäst. Floran av mindre och riktade statsbidrag ska minska. Kommunerna ska ha veto vid etableringar av friskolor. Det offentliga ska säkerställa att etableringar inte bidrar till segregation, att hänsyn tas till arbetsmarknadens behov, och att det ges förutsättningar att planera långsiktigt.

Skolpengssystemet ska göras om från grunden och ta större hänsyn till skolornas fasta kostnader. Ett skolpliktsavdrag ska införas så att de kommunala skolorna kompenseras för det större samhällsansvar de har. En livskraftig demokrati förutsätter att barn med olika erfarenheter möts. Alla

skolhuvudmän ska arbeta för att skolan ska vara en mötesplats för elever med olika bakgrund. Konfessionella friskolor ska förbjudas, med hänsyn taget för de internationella åtaganden som Sverige har ingått.

En bra förskola för alla är en grundsten för jämlikhet. De små barnens lust och möjligheter att lära ska tas tillvara, samtidigt som förskolan ska fortsätta att kännetecknas av både lek och lärande. Förskolan ger alla barn – oavsett andra förhållanden – en tryggare, mer lärorik och mer stimulerande uppväxt. Därför ska allmän förskola införas från två års ålder med ett automatiskt erbjudande om förskoleplats, med möjlighet att tacka nej. De senaste åren har barngrupperna minskat samtidigt som kunskapsuppdraget och det pedagogiska ledarskapet stärkts. Satsningar ska fortsätta för att se till att alla förskolor i hela landet håller hög kvalitet, med ett särskilt fokus på de förskolor som har de svåraste förutsättningarna för att stärka jämlikheten. Fler barnskötare och förskollärare ska utbildas och anställas, bland annat genom möjlighet att vidareutbilda sig med lön samtidigt som man arbetar kvar i verksamheten. Möjligheterna till omsorg på obekväma arbetstid ska vara goda för de som behöver och efterfrågar det. Barnomsorg på kvällar, nätter och helger ska finnas för dem som behöver.

I gymnasiet tar man de stora stegen ut i vuxenlivet. Valen blir fler, förväntningarna tydligare och möjligheterna större. Vi måste göra mycket mer för att fler elever ska nå en gymnasieexamen, och göra det på utsatt tid. Nya och mer flexibla vägar till en gymnasieexamen ska införas där grundskoleämnen läses parallellt. Möjligheten att läsa ett nationellt yrkespaket som leder till jobb ska öka. Yrkesutbildningarnas status ska höjas genom att yrkescollege, lärlingsutbildningar och branschskolor vidareutvecklas och att arbetsmarknadens behov ges större vikt vid utbildningarnas utformning. Alla yrkesprogram ska vara utformade för att ge grundläggande högskolebehörighet, men där enskilda elever har möjlighet att välja bort det. Den garanterade undervisningstiden ska regleras tydligare så att skolor inte kan spara in på elevernas lektionstid. Gymnasieskola ska göras obligatorisk och skolplikten förlängas till 18 års ålder.

Utbildning behövs för varje människas utveckling. Men om det inte också speglar samhällets och arbetsmarknadens behov leder det till att fler inte kommer att kunna försörja sig, och att välfärden blir sämre för alla. Vi vill därför införa ett regionalt planeringsansvar och stärka den

(s.19 rad 42 -s.20 rad 12 i ursprungsdokumentet)

kommunala samverkan i dimensioneringen av gymnasiet och yrkesvux, så att ett brett utbud av utbildningar av hög kvalitet som matchar arbetsmarknadens behov kan finnas i hela landet.

Skolan bärs av lärarna. För att läraryrket ska fortsätta att bli mer attraktivt ska lärare få mer tid till sitt kärnuppdrag – att planera, genomföra och följa upp sin undervisning. Därför behövs en utökning av andra tjänster i skolan för att avlasta lärarna från andra uppgifter. Minskade krav på dokumentation och andra åtgärder för att minska administrationen ska genomföras. Fler lärare ska utbildas genom utökade satsningar på läraraspiranter med möjlighet att kombinera studier med arbete. Det nationella professionsprogrammet för rektorer, lärare och förskollärare ska utvecklas med rätt till kontinuerlig kompetensutveckling. Då kan varje lärare utvecklas och växa i sin yrkesroll, samtidigt som karriär och löneutveckling blir mer transparent. Lärares integritet och möjlighet att utföra sitt arbete utan oönskad yttre påverkan ska värnas. Skolan ska vara en trygg och säker plats för både elever och anställda, och det offentliga bör göra mer för att förbättra samverkan med socialtjänst och polis.

Förslag och beslut

TO	Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
1	17	34	<i>Anna Carlsson</i>	Jönköpings län	Yrkande 1379: Tillägg: bemannade med skolbibliotekarier	Avslag	Bifall PS
2	17	15	<i>Jonas Sallén Lennérthson</i>	Dalarna	Yrkande 1387: Strykning: och sommarlovets längd bör ses över för hela skolan	Avslag	Bifall PS
3	17	24	<i>Sofia Magnusson</i>	Värmland	Yrkande 1349: Ändring: Elevens stödbehov ska vara styrande för hur stödet utformas och skolans lärmiljö ska vara tillgänglig för alla. Stöd ska erbjudas i den ordinarie skolan, individuellt och i mindre undervisningsgrupp. Staten ska tillföra resurser för att elever med NPF-diagnos ska ha en fungerande skolgång. Ingen elev ska slås ut ur skolan.	Avslag	Bifall PS
3	17	31	<i>Sofia Magnusson</i>	Värmland	Yrkande 1351: Tillägg: Betydelsen av stöd för språkutvecklingen är bra för alla barn men nödvändigt för barn med språkliga sårbarheter. Relevant stöd ska erbjudas barn oavsett om de har språkstörning, annat modersmål än svenska eller andra språkliga svårigheter.	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
4	19	6	<i>Daniel Landin</i>	Skåne	Yrkande 1398: Ändring: Vi vill därför stärka den kommunala samverkan i dimensioneringen av gymnasiet, så att ett brett utbud av utbildningar av hög kvalitet som matchar arbetsmarknadens behov kan finnas i hela landet.	Avslag	Bifall PS
6	17	20	<i>Cecilia Vilhelmsson Burenby</i>	Östergötland	Yrkande 1326: Tillägg: Skolans kompensatoriska uppdrag måste stärkas så att elever får rätt förutsättningar för sin utbildningsresa.	Avslag	Bifall PS

6	17	34	<i>Cecilia Vilhelmsson Burenby</i>	Östergötland	Yrkande 1331: Tillägg: flera som har otillräckliga språkkunskaper ska kunna studera svenska på arbetstid	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
7	18	17	<i>Lisa Tynnemark</i>	Västernorrland	Yrkande 1377: Ändring: Kommunerna ska ha veto vid utökningar och nyetableringar av friskolor.	Avslag	Bifall efter försöksvotering
7	18	32	<i>Lisa Tynnemark</i>	Västernorrland	Yrkande 1374: Ändring: Därför ska den lagstadgade tiden för allmän förskola öka och omfatta alla barn från två års ålder med ett automatiskt erbjudande om förskoleplats, med möjlighet att tacka nej.	Avslag	Bifall PS, Rösträkning: Ja: 201, nej: 142, avstår: 2
8	18	7	<i>Rose-Marie Carlsson</i>	Skåne	Yrkande 1354: Tillägg: Pedagogisk omsorg	Bifall	Bifall PS
8	18	18	<i>Rose-Marie Carlsson</i>	Skåne	Yrkande 1358: Tillägg: Även skall gälla vid utökning av platser	Avslag	Bifall PS
11	17	15	<i>Anne Jakobsson</i>	Norrbottn	Yrkande 1396: Strykning: och sommarlovets längd bör ses över för hela skolan	Avslag	Bifall PS
12	18	22	<i>Malm Lauber</i>	Kronoberg	Yrkande 1413: Tillägg: Efter "skolpengssystemet" lägg till "inklusive hyresersättningen till fristående skolor	Avslag	Bifall PS
13	17	12	<i>Johan Söderberg</i>	Södermanland	Yrkande 1440 (fd 1388): Tillägg: Dagens betygssystem med en skarp godkänthetsgräns bidrar till en utslagning av allt för många elever. Därför behöver betygssystemet reformeras.	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
16	18	22	<i>Julia Ekedahl</i>	Stockholms län	Yrkande 1418 Ändring: resursfördelningssystemet	Avslag	Bifall PS
17	17	49	<i>Eva Ullberg</i>	Stockholms län	Yrkande 1381: Tillägg: Fristående aktörer ska i ett reformerat system ges god möjlighet att ställa om så att kontinuitet i elevernas skolgång säkras.	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering

18	18	21	<i>Marcus Fridlund</i>	Kalmar län	Yrkande 1366: Strykning: Skolpengssystemet ska göras om från grunden och ta större hänsyn till skolornas fasta kostnader.	Avslag	Bifall PS
19	17	45	<i>Lasse Jobansson</i>	Kalmar län	Yrkande 1332: Tillägg: Det ska ställas likvärdiga krav på alla skolhuvudmän att det ska finnas skolbibliotek, matsal, gymnastikhall, elevhälsa och behöriga lärare.	Avslag	Bifall PS
24	18	49	<i>Elsa Alm</i>	Göteborg	Yrkande 1393: Tillägg: Alla yrkesprogram ska erbjuda körkortsutbildning	Avslag	Bifall PS
25	17	15	<i>Ann-Charlotte Munter</i>	Södermanland	Yrkande 1310: Tillägg: Skolan ska vara kostnadsfri, inga s.k. "obetydliga" kostnader får tas ut av barn eller vårdnadshavare.	Avslag	Bifall, Rösträkning: Ja: 113, nej: 217, avstår: 0
26	18	25	<i>Rosi Hoffer</i>	Jämtlands län	Yrkande 1346: Bifall PS reviderade förslag	Bifall	Bifall PS
30	18	32	<i>Felicia Lundmark</i>	Västerbotten	Yrkande 1375: Ändring: Därför ska den lagstadgade tiden för allmän förskola öka och omfatta alla barn från två års ålder med ett automatiskt erbjudande om plats med möjlighet att tacka nej.	Avslag	Bifall PS
41	18	39	<i>Jim Svensk Larm</i>	Gävleborg	Yrkande 1429: Bifall PS förslag till reviderade riktlinjer gällande barnomsorg på obekvämt arbetstid	Bifall	Bifall PS
42	17	15	<i>Carina Blank</i>	Gävleborg	Yrkande 1432: Bifall PS förslag gällande skrivning om sommarlovet	Bifall	Bifall PS
49	17	24	<i>Emil Nordfjell</i>	Västernorrland	Yrkande 1428: Tillägg: Alla skolor ska ha en väl utbyggd elevhälsa och kunna erbjuda det stöd som behövs.	Bifall	Bifall PS

50	19	14	<i>Mariya Voyrovoda</i>	Göteborg	Yrkande 1431: Tillägg: Elevhälsan är en nyckel i det förebyggande hälsoarbetet och för elevernas hälsa, lärande och utveckling. Flickor i början av sin menstruation ska kunna få hjälp med kostnadsfria menstruationsskydd av elevhälsan.	Avslag	Bifall PS
----	----	----	-------------------------	----------	---	--------	-----------

Till partistyrelsens förslag till ny skrivning i riktlinjerna yrkade även följande ombud bifall: *Fredrik Bruhn*, Norrbotten, *Mette Hildingsson*, Stockholms län, *Eva Ullberg*, Stockholms län, *Jessica Rodén*, Älvsborg Södra, *Daniel Färm*, Stockholms län, *Cecilia Dahl Andersson*, Skåne

Till *Lisa Tynnmärks* ändringsyrkande 1377 yrkade även följande ombud bifall: *Jeanette Qvist*, Halland, *Felicia Lundmark*, Västerbotten, *Daniel Olsson*, Gävleborg, *Lisa Diaz*, Stockholm.

Till *Lisa Tynnmärks* ändringsyrkande 1374 yrkade även följande ombud bifall: *Daniel Olsson*, Gävleborg, *Lisa Nåbo*, SSU, *Elliot Blixst*, Fyrbodal, *Jonathan Svensson*, Fyrbodal, *Emil Nordfjell*, Västernorrland.

Till *Anna Carlsson* tilläggsyrkande 1379 yrkade även följande ombud bifall: *Lisa Diaz*, Stockholm.

Till *Ann-Charlotte Munters* tilläggsyrkande 1310 yrkade även följande ombud bifall: *Fredrik Bruhn*, Norrbotten.

Till *Rose-Marie Carlsons* ändringsyrkande 1354 yrkad även följande ombud bifall: *Jeanette Qvist*, Halland.

I en kontrapositionsvotering utföll rösträkning mellan yrkande 1413 och 1418 enligt följande: Ja (1413): 87, nej (1418): 92, avstår: 166

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer - kapitel 3, *Vi bygger landet med kunskap – en skola där alla möjligheter växer* (s. 17-19).

Motioner och partistyrelsens utlåtanden på område C som rör *Vi bygger en trygg förskola, fritidshem och barnomsorg (UC120)*, *Vi bygger en gymnasieskola som leder till arbetet och vidare studier (UC121)*, *Fokus på kunskap och bildning så att alla kan lyckas (UC122)* och *Samhället – inte marknaden – ska styra skolans utveckling*.

Föredragande: *Lena Micko* och *Katrin Stjernfeldt Jammeh*

Förslag och beslut

TO	Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
3	C67:1	<i>Sofia Magnusson</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS

3	C67:2	<i>Sofia Magnusson</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
3	C102:1	<i>Sofia Magnusson</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
9	C129:1	<i>Sebastian Ekeröth Clausson</i>	Skaraborg	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, efter försöksvotering
12	C20:1	<i>Malin Lauber</i>	Kronoberg	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
13	C32:1	<i>Johan Söderberg</i>	Södermanland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
13	C108:1	<i>Johan Söderberg</i>	Södermanland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
14	C167:1	<i>Jeanette Qvist</i>	Halland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
20	C152:1	<i>Linda Larsson</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, Rösträkning: Ja: 175, nej: 171, avstår: 1
20	C232:2	<i>Linda Larsson</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, efter försöksvotering
22	C503:5	<i>Therése Mancini</i>	Fyrbodal	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
22	C503:6	<i>Therése Mancini</i>	Fyrbodal	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
23	C21:1	<i>Ida Larsson</i>	Blekinge	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
23	C106:1	<i>Ida Larsson</i>	Blekinge	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
23	C106:2	<i>Ida Larsson</i>	Blekinge	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
27	C66:1	<i>Magdalena Sundqvist</i>	Halland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
27	C66:3	<i>Magdalena Sundqvist</i>	Halland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
27	C114:1	<i>Magdalena Sundqvist</i>	Halland	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
31	C14:2	<i>Patrik Renberg</i>	Örebro län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
43	C127:1	<i>Anton Alsander</i>	Stockholm	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS, efter försöksvotering
45	C113:1	<i>Håkan Andersson</i>	Älvsborgs södra	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS

Till C152:1 yrkade även följande ombud bifall: *Jessica Rodén*, Älvsborg Södra, *Lisa Diaz*, Stockholm.

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till utlåtanden över motionerna inom område C som rör området *Vi bygger landet med kunskap – en skola där alla möjligheter växer* (UC120, UC121, UC122, UC124).

Dagordningens punkt 10.5

Behandling av område C: Vi bygger landet med kunskap, Partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer – Vi bygger landet: kapitel 3, Vi bygger landet med kunskap – Fler utbildningsmöjligheter genom livet (s. 20–21) och Spets och bredd i högre utbildning och forskning (s. 21)

Ordförande: *Andrea Törnестam* och *Karl-Petter Thorvaldsson*

Sekreterare: *Daniel Lindblom* och *Frida Rybo*

Huvudföredragande: *Lena Micko*

Föredragande: *Matilda Ernkrans* och *Ulf Ohlsson* (Högre utbildning och forskning i hela landet) samt *Anna Ekström* och *Matilda Ernkrans* (Vi bygger utbildningsmöjligheter under hela livet i hela landet)

Föredragning och förslag

Matilda Ernkrans, partistyrelsen, föredrog partistyrelsens förändrade förslag till politiska riktlinjer - kapitel 3 *Vi bygger landet med kunskap – Fler utbildningsmöjligheter genom livet* (s. 20–21) och *Spets och bredd i högre utbildning och forskning* (s. 21) och yrkade bifall till partistyrelsens förslag till ny skrivning i riktlinjerna.

Partistyrelsens förslag till ny skrivning:

(s.20 rad 15 – s.21 rad 6 i ursprungsdokumentet)

Fler utbildningsmöjligheter genom livet

Genom fler utbildningsplatser ska vi ge förutsättningar för ett livslångt lärande i hela landet. Det ska aldrig vara för sent för att vidareutbilda sig för ett fortsatt yrkesliv. Oavsett om det är för att ens arbetsplats lagts ned, för att man ska kunna arbeta vidare inom något annat yrke, eller för att ens tidigare kunskaper behöver kompletteras eller valideras. Det är nödvändigt för att vi ska kunna öka sysselsättningen och finansiera välfärden. Men i grunden handlar det om människosyn; ingen ska behöva mötas av att man redan har fått sin chans.

Partsöverenskommelsen, med ett starkt statligt stöd till omställning, är ett stort steg framåt och ska fullföljas offensivt. Rätten till komvux ska utvidgas så att även den som redan har en examen har rätt att studera inom gymnasial yrkesutbildning. För att alla ska kunna ta till sig av utbildning behöver rätt till elevhälsa införas och den specialpedagogiska kompetensen stärkas även inom vuxenutbildningen. Studiemöjligheterna för personer med intellektuell funktionsnedsättning ska öka. Pandemin har drabbat folkhögskolorna hårt och fler insatser behövs så att folkbildningen kan utvecklas i hela landet. Antalet utbildningsplatser ska fortsätta att öka och fler satsningar görs för att stärka folkhögskolelärarna och folkhögskolepedagogiken. Studieförbundens verksamhet ska värnas och förtroendet ska återupprättas. Studieförbundens verksamhet ska värnas, utvecklas i hela landet och ses som en viktig del i alla människors möjlighet till livslångt lärande.

Yrkeshögskolan har blivit en verklig motor för regional tillväxt och kompetensförsörjning. Sedan 2014 har utbildningsplatserna fördubblats och den utvecklingen behöver fortsätta. Yrkeshögskolans koppling till de regionala behoven och medverkan från arbetsmarknadens parter ska värnas. Samtidigt behöver en del utbildningar få ett mer nationellt likvärdigt innehåll för att stärka kvaliteten och för de examinerades möjlighet att byta arbetsgivare. Nya utbildningar, där både högskole- och yrkeshögskolestudier ingår, bör skapas. Fler ska kunna röra sig i vardera riktningen, genom att fler yrkeshögskoleutbildningar görs relevanta för akademiker, och genom att validering och tillgodoräknande av yrkeshögskoleutbildning förbättras för den som vill söka sig till högskolan.

Pandemin har visat fler på möjligheterna med att arbeta och studera på distans. Distansutbildningen ska fortsätta att utvecklas, inte minst för att fler ska kunna bo där de vill. Lärcentrum har en viktig roll för den nationella, regionala och kommunala kompetensförsörjningen och ökar möjligheterna att bo, studera och arbeta i hela landet. Utbildning ska bli tillgängligt för fler genom fortsatta satsningar på lärcentrum i hela landet. Samverkan mellan kommuner, yrkeshögskolan och lärosäten ska stärkas så att fler utbildningsplatser kopplas till lärcentrum och den digitala pedagogiken utvecklas för att säkra kvaliteten i utbildningarna.

(s. 21 rad 9 – rad 39 i ursprungsdokumentet)

Spets och bredd i högre utbildning och forskning

Sveriges vägval att kraftigt bygga ut den högre utbildningen – både i antalet utbildningsplatser och lärosäten, och att fler lärosäten blivit universitet – har varit riktig. Inget annat har bidragit så starkt till att bredda rekryteringen till högre utbildning, och att därmed låta ambitioner, fallenhet och begåvning styra, inte bara ens bakgrund. Att ha minst ett lärosäte i varje län har bidragit till att hålla samman och utveckla hela landet. Ambitionen att ha både bredd och spets i forskningen har bidragit till att befästa Sveriges ställning som forskningsnation.

Vi är inte färdiga. Det finns fortfarande regional utvecklingspotential, och fortsatt snedrekrytering – utifrån klass, kön och geografi – som ska brytas. Den högre utbildningen ska därför fortsätta att utvecklas i hela landet. Den akademiska friheten angrips i dag från flera håll. Angreppen kommer från högerpopulistiska krafter som vill lägga ner forskning i ämnen som är obekväma för dem, och från en marknadsliberal höger som ser breddad rekrytering som en överdriven akademisering, eller som vill begränsa studier och forskning som inte kan omsättas i privata vinster. Socialdemokratien kommer att fortsätta stå upp för forskning och vetenskap.

Om arbetslösheten ska kunna pressas tillbaka efter pandemin, och Sverige ska kunna ge ett större bidrag till lösningarna på klimatkrisen, behöver samverkan mellan akademin, staten och arbetsmarknadens parter fortsätta att förbättras – inte minst regionalt. För jobben och välfärden är tillgång till högre utbildning och forskning av stor vikt för den regionala utvecklingen – yrken som lärare, sjuksköterskor och ingenjörer behövs och ska kunna utbildas i hela landet. Dimensioneringen och fördelningen av utbildningsplatser behöver ta större hänsyn till arbetsmarknadens behov. Den behovsnära forskningen ska särskilt främjas och utvecklas. Det svenska språkets ställning inom utbildnings- och forskningsvärlden ska värnas.

Studiemedlet behöver vara på en sådan nivå att studenter kan fokusera på sina studier. Det är särskilt viktigt om man inte kommer direkt från gymnasiet, eller är förälder. Vi behöver fortsätta stärka studiemedelssystemet, så att ännu fler kan studera vidare. Ett nytt omställningsstudiestöd för yrkesverksamma ~~bor~~ ska införas. Den positiva utvecklingen med starkt trygghet för fler doktorander behöver fortsätta, inte minst av jämställdhetsskäl.

Förslag och beslut

TO	Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
----	------	-----	------------------	----------	---------	-----------------------	--------------------

1	20	35	<i>Mikael Wahlberg</i>	Örebro län	Yrkande 1386: Strykning: i hela landet. Tillägg: och varje kommun ska erbjuda lärcentrum.	Avslag	Bifall PS, Rösträkning: Ja: 267, nej: 74, avstår: 1
4	21	16	<i>Emil Nordfjell</i>	Västernorrland	Yrkande 1369: Ändring: Bidragsdelen av studiemedlet ska höjas betydligt och det totala studiemedelssystemet behöver stärkas så att ännu fler kan ha råd att studera vidare.	Avslag	Bifall , efter försöksvotering
7	20	38	<i>Dan Nilsson</i>	Kalmar län	Yrkande 1444: Tillägg: Vi Socialdemokrater har varit aktiva och drivit på utvecklingen lyckosamt under flera år och det är dags för nästa steg. För att kunna fortsätta att ha kontinuitet bör en grundfinansiering för de kommunala verksamheterna utredas.	Avslag	Bifall PS
10	21	50	<i>Hanna Vangen Engström</i>	Dalarna	Yrkande 1363: Ändring: Den högre utbildningen har en viktig roll i att främja regional utveckling och ska fortsätta utvecklas i hela landet.	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
10	22	9	<i>Hanna Vangen Engström</i>	Dalarna	Yrkande 1364: Ändring: Det kräver att vi arbetar långsiktigt med kompetensförsörjning, utbildning och fortbildning där vi aktivt utbildar till de bristyrken vi ser i både näringsliv och offentlig sektor.	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
11	21	46	<i>David Paulsson</i>	Dalarna	Yrkande 1365: Ändring: På sikt bör alla högskolor utvecklas till universitet för att garantera bredd och spets i forskningen och befästa Sveriges ställning som forskningsnation.	Avslag	Bifall PS
13	20	10	<i>Moa Sablin</i>	Stockholm	Yrkande 1417: Strykning: Partsöverenskommelsen, med strakt stöd till omställning, är ett stort steg framåt och ska fullföljas offensivt.	Avslag	Bifall PS

					Tillägg: Ett starkt statligt stöd till omställning är ett stort steg framåt.		
22	20	33	<i>Lisa Tynnemark</i>	Västernorrland	Yrkande 1459: Tillägg: Studietakt eller studieform ska inte påverka tillgången till studenthälsan.	Avslag	Bifall PS

Till partistyrelsens förslag till ny skrivning i riktlinjerna yrkade även följande ombud bifall: *Peter Holkeo*, Jönköpings län, *Ann-Christin Wendpaap*, Halland, *Marcus Fröderberg*, Östergötland, *Maria Fägersten*, Stockholm och *Annelie Borgström*, Jönköpings län.

Till *Emil Nordfjells* ändringsyrkande 1369 yrkade även följande ombud bifall: *Hanna Vangen Engström*, Dalarna, *Lisa Näbo*, SSU, *Malin Malm*, S-studenter och *Alexander Nilsson*, Blekinge.

Till *Mikael Wahlbergs* ändringsyrkande 1386 yrkade även följande ombud bifall: *David Paulsson*, Dalarna och *Lisa Tynnemark*, Västernorrland.

Till *Moa Sablins* ändringsyrkande 1417 yrkade även följande ombud bifall: *Kim Söderström*, Dalarna.

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer - kapitel 3 *Vi bygger landet med kunskap – Fler utbildningsmöjligheter genom livet* (s. 20–21) och *Spets och bredd i högre utbildning och forskning* (s. 21).

Motioner och partistyrelsens utlåtanden på område C som rör *Ett starkt och jämlikt studiestöd (UC108)*, *Ökade möjligheter att studera (UC109)*, *Forskning för att möta samhällsutmaningarna (UC110)* och *Vi bygger utbildningsmöjligheter under hela livet, i hela landet (UC127)*.

Föredragande: *Matilda Ernkrans* och *Ulf Olsson* (Högre utbildning och forskning i hela landet) samt *Anna Ekström* och *Matilda Ernkrans* (Vi bygger utbildningsmöjligheter under hela livet i hela landet)

Förslag och beslut

TO	Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
2	C639:7	<i>Kristina Lindbåge</i>	Skåne	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS
2	C639:8	<i>Kristina Lindbåge</i>	Skåne	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS
3	C529:2	<i>Sofia Magnusson</i>	Värmland	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS
5	C203:1	<i>Otto Lindlöf</i>	Kronoberg	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS
5	C206:1	<i>Otto Lindlöf</i>	Kronoberg	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS

6	C738:3	<i>Susanne Hansson</i>	Jämtlands län	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS, efter försöksvotering
14	C199:1	<i>Annika Duan</i>	Västmanland	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS
14	C199:2	<i>Annika Duan</i>	Västmanland	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS
16	C185:1	<i>Elsa Alm</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS, efter försöksvotering
16	C185:2	<i>Elsa Alm</i>	Göteborg	Bifall	Besvarad	Bifall PS	Bifall PS

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till utlåtanden över motionerna inom område C som rör *Ett starkt och jämlikt studiestöd* (UC108), *Ökade möjligheter att studera* (UC109), *Forskning för att möta samhällsutmaningarna* (UC110) och *Vi bygger utbildningsmöjligheter under hela livet, i hela landet* (UC127).

Dagordningens punkt 10.6

Behandling av område C: Vi bygger landet med kunskap, Partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer – Vi bygger landet: kapitel 3, Vi bygger landet med kunskap – Kultur och bildning öppnar dörrar (s. 21–22).

Ordförande: *Elisabeth Brandt Ygeman* och *Erik Ezelius*

Sekreterare: *Veronica Nelson* och *Alexander Högberg*

Huvudföredragande: *Lena Micko*

Föredragande: *Ulf Olsson* och *Laven Redar* (kulturpolitik) samt *Morgan Johansson* och *Anna-Lena Sörenson* (Konstitutionella frågor).

Föredragning och förslag

Ulf Olsson, partistyrelsen, *Laven Redar*, partistyrelsen och *Anna-Lena Sörenson*, partistyrelsen, föredrog partistyrelsens nya förslag till skrivningar till politiska riktlinjer, avsnittet Vi bygger landet: kapitel 3, Vi bygger landet med kunskap – *Kultur och bildning öppnar dörrar* (s. 21–22).

Partistyrelsens förslag till ny skrivning:

(s.21 rad 42 – s.22 rad 41 i ursprungsdokument)

Kultur och bildning öppnar dörrar

I det demokratiska samhället är människan målet. Kultur och bildning handlar för oss om människans personliga frihet och samhällets utveckling. Kulturen och kulturarvet ger perspektiv och förståelse för det egna livet och omvärlden, och möjlighet att kunna mötas över klassgränser och andra bakgrunder. Kulturens frigörande förmåga är en avgörande motvikt mot auktoritära krafters strävan att ta makten över tanken.

Det har blivit allt mer angeläget att stå upp för yttrandefrihet, det fria ordet och oberoende medier. Kunskapsutbyte och journalistik är en drivkraft för utveckling, demokrati och sammanhållning. Mediemångfald, lokalmedia och journalistisk närvaro i hela landet är av särskild vikt. Arbetet för källkritik och mot faktaresistens är grundläggande för den fria åsiktsbildningen och därmed för demokratin. Genom sin kombination av aktualitetsprogram, underhållning och smalare innehåll ska Sveriges television, Sveriges radio och Utbildningsradion fortsatt bidra till nyhetsförmedling och kulturupplevelser. Public service är en central institution för att motverka polarisering och dess oberoende och generella uppdrag bör grundlagsfästas. Stöden till media behöver öka och bidra till långsiktighet. Det är särskilt viktigt att det finns lokal media och en journalistisk närvaro i hela landet. Arbetet för källkritik och mot faktaresistens är grundläggande för den fria åsiktsbildningen och därmed för demokratin.

Kulturen och kulturarvet ger perspektiv och förståelse för det egna livet och omvärlden, och möjlighet att kunna mötas över klassgränser och andra bakgrunder. Civilsamhället är en skola i demokrati och jämlikhet, och en motor för tillit och gemenskap. Människor ska vara delaktiga och ta gemensamt ansvar för samhällets utveckling – inte som kunder eller konsumenter, utan som samhällsmedborgare. Därför är föreningslivet, idrottsrörelsen, folkbildningen och folkrörelserna, trossamfunden och idrotten, det professionella och ideella kulturlivet, biblioteken och kulturinstitutionerna alla så viktiga. Kultur är viktigt, och dess betydelse är större än all mätbar nytta. I grunden handlar det om att kunna växa som människor. Därför måste kulturen tillåtas verka fritt utan risk för politisk styrning av det konstnärliga innehållet.

Alla har rätt till en bildningsresa och kulturvanor skapas i barndomen. Tillgången till musik, teater, bildkonst och konstnärlig gestaltning kräver ett systematiskt arbete. Alla barn och unga ska få möjlighet att delta i kulturskolan. Den ska därför utvecklas och göras tillgänglig på jämlika villkor i hela landet. Samverkan mellan fritidshemmen, kulturlivet och idrottsrörelsen ska stärkas. Förskolan och skolan ska ha ett tydligt kulturuppdrag och estetiska ämnen behöver stärkas i grundskolan och gymnasiet. Bildningsresan börjar med språket och litteraturen är en central ingång till språket. Att ta del av böcker, läsande och få möjlighet att utveckla sitt eget skrivande är en fråga om jämlikhet. Detta gäller såväl svenskan som Sveriges minoritetsspråk.

Kulturen behöver fysiska rum. Att det offentliga rummet kommersialiseras och kulturella mötesplatser stängs behöver därför motverkas och samlingslokaler stödjas. Offentliga muséer och annan offentligt finansierad verksamhet ska bedriva ett aktivt uppsökande arbete i hela landet för att få nya grupper att möta fler kulturformer, genom till exempel filialer, turnéer och vandringsutställningar. För regional kulturutveckling behövs fortsatta satsningar på samverkansmodellen, filmproduktion och kulturella och kreativa näringar. Enprocentregeln ska tillämpas vid allt offentligt byggande – i stat, regioner och kommuner – och tillämpas oftare vid markanvisning till privata byggherrar.

De professionella kulturskaparna är oundgängliga för en levande kultur, och deras villkor och trygghet måste förbättras. De generella trygghetssystemen behöver utvecklas för att fungera bättre för yrkesverksamma kulturskapare, och myndigheter behöver stärka kunskapen om kulturskapares villkor. Enprocentregeln ska tillämpas vid allt offentligt byggande – i stat, regioner och kommuner – och tillämpas oftare vid markanvisning till privata byggherrar. Stora vinster skapas av de aktörer som tillhandahåller och tillgängliggör kultur genom digitaliseringen. De vinsterna behöver delas bättre med de som skapar kulturen genom mer rättvisa ersättningssystem för opphovsmännen.

Det har blivit allt mer angeläget att stå upp för fria och oberoende medier. Kunskapsutbyte och journalistik är en drivkraft för utveckling, demokrati och sammanhållning. Genom sin kombination av aktualitetsprogram, underhållning och smalare innehåll ska Sveriges television, Sveriges radio och

Utbildningsradion fortsatt bidra till nyhetsförmedling och kulturupplevelser. Public service är en central institution för att motverka polarisering och dess oberoende och generella uppdrag bör grundlagsfästas. Stöden till media behöver öka och bidra till långsiktighet. Det är särskilt viktigt att det finns lokal media och en journalistisk närvaro i hela landet. Arbetet för källkritik och mot faktaresistens är grundläggande för den fria åsiktsbildningen och därmed för demokratin.

Förslag och beslut

TO	Sida	Rad	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
8	21	44	<i>Anja Hedqvist</i>	Dalarna	Yrkande 1520: Tillägg: ”Även digitaliseringens möjligheter att tillgängliggöra kultur och kulturliv till fler ska nyttjas.”	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
9	21	2	<i>David Paulsson</i>	Dalarna	Yrkande 1367: Tillägg: ”Folkbildning bygger hela Sverige starkt och demokratiskt och är ett värn mot faktaresistensen, populism och förytligande.”	Avslag	Bifall PS
11	21	35	<i>Tina Larsson</i>	Västerbotten	Yrkande 1426: Tillägg: ”Alla barn och unga i hela landet ska få möjlighet att delta i kulturskola, vi ska därför verka för att kulturskolan lagregleras och att det sker en rättvis ekonomisk fördelning baserad på geografiska, socioekonomiska och redan befintliga verksamheters förutsättningar.”	Avslag	Bifall PS
12	21	5	<i>Ulf Olsson</i>	Partistyrelsen	Stryk: ”Idrottsrörelsen”	Revidering av PS riktlinjetext	
12	21	7	<i>Ulf Olsson</i>	Partistyrelsen	Tillägg: ”Idrotten är av särskild betydelse genom sin förmåga att kunna organisera såväl barn- och ungdomsverksamhet som motionsträning och elitidrott”.	Revidering av PS riktlinjetext	
15	21	45	<i>Jacob Sandgren</i>	Södermanland	Yrkande 1421: Ändring: Ersätt ”Enprocentsregeln ska tillämpas vid allt offentligt byggande” med ”Enprocentsregeln bör tillämpas vid allt offentligt byggande”	Avslag	Bifall PS

16	21	32	<i>Viktor Eriksson</i>	Skåne	Yrkande 1469: Ändring: Ersätt ”Alla barn och unga ska få möjlighet att delta i kulturskolan. Den ska därför utvecklas och göras tillgänglig på jämlika villkor i hela landet.” med ”Alla barn och unga ska få möjlighet att delta i kulturskolan. Den ska därför ges förutsättningar att utvecklas långsiktigt och göras tillgänglig på jämlika villkor i hela landet.”	Bifall	Bifall PS
19	21	34	<i>Jarkko Pekkala</i>	Kalmar län	Yrkande 1508. Tillägg: ”Vi socialdemokrater ska verka för att göra kulturskolan avgiftsfri”	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
28	22	6	<i>Julia Berg</i>	Kronoberg	Yrkande 1531. Tillägg: ”Svensk supporterkultur ska främjas och villkorstrappan ersättas med en modell som bygger på dialog”	Avslag	Bifall PS
33	22	6	<i>Elsa Alm</i>	Göteborg	Yrkande 1526. Tillägg: ”Svensk supporterkultur ska främjas och villkorstrappan bör ersättas med en modell som bygger på dialog”	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering

Utöver detta yrkade även följande ombud bifall till partistyrelsens reviderade förslag: *Ann-Christine Furustrand*, Stockholm, *Louise Åsenfors*, Fyrbodal, *Azra Muranovic*, Jönköpings län, *Blerta Krenzi*, Dalarna, *Filip Reinbag*, Gotland, *Ewa Carlsson Hallberg*, Stockholm, *Ida Ekeröth Clausson*, Skaraborg, *Anton Alsander*, Stockholm, *Mariya Voyvodova*, Göteborg, *Staffan Lindström*, Göteborg, *Elin Gustafsson*, Blekinge, *Kerstin Almén*, Göteborg, *Tomas Thornell*, Kronoberg, *Elin Axelsson*, Örebro län.

Till *Tina Larssons* yrkande 1426 yrkade även följande ombud bifall: *Mariya Voyvodova*, Göteborg, *Nina Waara*, Norrbotten.

Till *Elsa Alms* yrkande 1526 yrkade även följande ombud bifall: *Alexander Ojanne*, Stockholm.

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till politiska riktlinjer, avsnittet *Vi bygger landet: kapitel 3, Vi bygger landet med kunskap – Kultur och bildning öppnar dörrar* (s. 21–22).

Motioner och partistyrelsens utlåtanden på område B och C som rör *Konsumentfrågor* (UB116), *Äldres delaktighet* (UB149), *Demokrati* (UB150), *Förtroendevaldas villkor* (UB151), *Civilsamhället och folkbildning* (UC141), *Medier, presstöd, public service och sociala medier* (UC142) samt *Kultur* (UC143).

Förslag och beslut

TO	Motion	Förslagsställare	Distrikt	Förslag	PS förslag	Föredragandes förslag	Kongressens beslut
1	C230:6	<i>Robert Skoglund</i>	Södermanland	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
3	C232:6	<i>Linda Larsson</i>	Värmland	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS
4	C400:2	<i>Ann-Christine Furustrand</i>	Stockholms län	Bifall	Besvarad	Besvarad	Bifall PS
13	C234:1	<i>Nina Waara</i>	Norrbottn	Bifall	Avslag	Avslag	Bifall PS, efter försöksvotering
25	C240:2	<i>Patrik Renberg</i>	Örebro län	Bifall	Bifall	Besvarad	Bifall PS
25	C240:3	<i>Patrik Renberg</i>	Örebro län	Bifall	Bifall	Besvarad	Bifall PS
25	C240:1	<i>Patrik Renberg</i>	Örebro län	Bifall	Bifall	Besvarad	Bifall PS

Övriga beslut

Kongressen beslutade:

att i övrigt fastställa partistyrelsens förslag till utlåtanden över motionerna inom område B och C som rör *Konsumentfrågor* (UB116), *Äldres delaktighet* (UB149), *Demokrati* (UB150), *Förtroendevaldas villkor* (UB151), *Civilsambället och folkbildning* (UC141), *Medier, presstöd, public service och sociala medier* (UC142) samt *Kultur* (UC143).